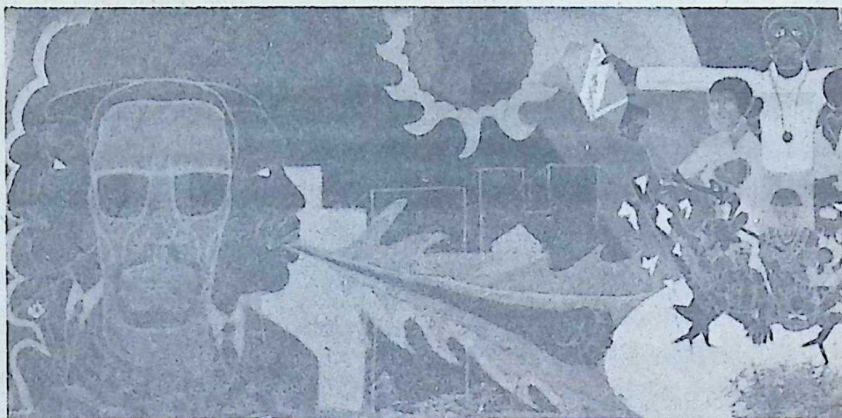

จุมพล อภิสุข บันทึกประสบการณ์ ชีวิตจริงในอเมริกา

ตอน ห้องเรียน เด็กมีปัญหา

“ซีโน” คงไม่แตกต่างจากที่เราเรียกคนจีนว่า “เจ๊ก” หรือเรียกคนผิวดำว่า “ไอ้มีด” หรือ คนอิสานว่า “บักเลี้ยว”

โดยความหมายของภาษา มันไม่มีอะไรโหดร้าย แต่โดยจิตใจ หรือภูมิปัญญา และสติของผู้ใช้ภาษา ความหมายแท้จริงของภาษาชีวิตไป และได้กลายเป็นถ้อยคำที่ก้าวร้าว ข่มความต่ำต้อยของตนเอง... มันช่างเป็นความรู้สึกที่โหดร้ายทั้งต่อผู้ที่ถูกเรียกและต่อตัวผู้ใช้ภาษาด้วย

การแสดงออกเช่นนี้ได้ฝังเข้าไปสู่วัฒนธรรมของชนชาติ อย่างน่าละอาย

สำหรับผม “ซีโน” ที่เด็ก ๆ เรียกผมในวันแรกนั้น มันเป็นความเศร้าพ้อ ๆ กับใจแอน เมื่อเธอถูกเรียกว่า “คัลเลอร์” หรืออาจแปลเป็นภาษาไทยได้เท่ากับ “ไอ้มีด”

และก็ใจแอนอีกนั่นแหละ ที่ช่วยให้ผมหลุดพ้นจากสภาพที่เลวร้ายในวันนั้น เธอปราดเข้ามาอย่างรวดเร็ว พร้อมด้วยเสียงตะโกนจนแม้แต่ผมก็ตกใจ บรรดาเด็ก ๆ ทั้งหลายเยียบกริบลงในทันใด และขณะนั้นเอง ดูเหมือนใจแอนก็จะรู้สึกตัว

“ฉันเสียใจ และขอโทษ ที่ใช้เสียงดัง” เธอถอนหายใจเอือกใหญ่แล้วพูดต่อด้วยน้ำเสียงที่พยายามควบคุมให้มันม่นวล

“ไม่ว่าเขาจะเป็นใคร เขาอาจจะไม่เหมือนเรา แต่เขาก็มีชื่อของเขา เขาชื่อ ฟอน พี โอ เอน...เรามาเรียกชื่อเขาไม่ดีกว่าหรือ”

“เอาละ” ผมพูด “ฉันชื่อฟอน และเธอละชื่ออะไรกันบ้างนะ ...เอาทีละคน เอาทีละคน” เด็กแต่ละคนบอกชื่อตัวเองให้ผมทราบ จนกระทั่งไปถึงเด็กชายคนหนึ่ง ที่นั่งก้มหน้าก้มตา เขาสวมแว่นหนาเตอะ ผิวไม่ดำสนิทเช่นเด็กส่วนใหญ่ ผมหยิกแต่เป็นสีทอง “โอ เค เธอยังไม่อยากจะบอก คนดีได้”

“ฉันชื่อนีโอมี่ และเขาคอนนี่” เด็กหญิงคนดีไปพูดและชี้มาที่เด็กคนที่นั่งก้มหน้าก้มตาอยู่ “เขาชื่อสตีเวน เขาไม่ยอมพูดกับใครหรือนอกจากฉัน และใจแอน เราเป็นเพื่อนกัน”

สตีเวนเป็นเด็กที่ขี้อายและขาดความมั่นใจอย่างมาก ๆ ผมได้เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเขาในเวลาต่อมา ว่าพ่อแม่ของเขาแยกทางกัน และเมื่อตอนเขาอายุได้ประมาณ ๓ ขวบ แม่ของเขาทิ้งเขาไปปล่อยให้เขาอาศัยอยู่กับป้าเก่า ๆ ที่ยากจน และพูดภาษาอังกฤษไม่ค่อยได้เนื่องจากเธอเป็นชาวผิวดำที่อพยพมาจากแถบจามาอิก้า เธอคือคนชั้นต่ำ ๒ ชั้น เพราะเธอคือคนดำและ

สเปนนิช แต่เธอก็เป็นคนที่เชื่อพระเจ้าเป็นอย่างยิ่ง เธอไม่เคยขาดการไปโบสถ์และสวดมนต์ เธอไม่มีอาชีพอันใด นอกจากรายได้เล็ก ๆ น้อยจากสวัสดิการและเงินค่าจ้างเพียงอาทิตย์ละ ๒๐ เหรียญ (๔๖๐ บาท) จากการช่วยทำความสะอาดโบสถ์ สำหรับสตีเวน เขาไม่อาจจะพูดคุยกับป้าเพียงคนเดียวของเขาได้รู้เรื่องมากนัก ในขณะที่เดียวกันเขาก็ไม่แน่ใจว่าเขาจะใช้ภาษาอังกฤษได้ดีเท่ากับคนอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่เขามีความสามารถเข้าใจทั้งสเปนนิชและอังกฤษ ได้ดีเท่า ๆ กันทีเดียว

ในเวลาต่อมา ผมก็สามารถทำตัวสนิทสนมกับสตีเวนได้มากขึ้น เพราะเขาเริ่มเข้าใจแล้วว่าผมเองพูดภาษาอังกฤษได้ไม่ตีเช่นเดียวกับเขา หรืออาจจะแยกว่าเขาเสียอีกด้วยซ้ำไป และผมก็ได้ทำการศึกษาดูเฉพาะตัวเขาเป็นรายงานต่อโปรแกรมของเรา โดยมีใจแอนเป็นที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด ผมขอค้ำเรื่องสตีเวนเอาไว้เท่านี้ก่อน...

นีโอมี่ คนที่แนะนำให้ผมรู้จักกับสตีเวน เป็นเด็กหญิงผิวดำ น่ารัก แม่ของเธอเป็นช่างตัดเสื้อในโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป พ่อของเธอขี้เมาและเป็นช่างซ่อมรถที่ไม่เอาไหน ขณะนี้ตกงานและดื่มเหล้าจากเงินสวัสดิการเป็นกิจกรรมหลัก

เธอเกลียดพ่อ แต่ก็ไม่ชอบแม่สัก เพราะแม่ชอบดูตำพ้อ แล้วมักพาลมาเกรี้ยวกราดกับเธอเสมอ เธอไม่ใช่เด็กที่เรียนดีนัก แต่ชอบหนีออกจากบ้านไปเล่นกับเพื่อนบ่อย ๆ นิสัยของเธอค่อนข้างดุคันทึกราดเกรี้ยว แต่ก็กล้าหาญอย่างประหลาด นีโอมี่เป็นคนรักเพื่อนอย่างที่สุด เธอจะไม่ยอมให้ใครมากล่าวร้ายหรือทำโทษเพื่อนของเธอเลย และเธอก็ไม่เคยปิดบังที่จะตำพ้อแม่ของเธอให้คนอื่นฟังเลย

สังคมนี้ร้ายกาจนัก ผมรู้สึกหวาดกลัวเด็กหญิงตัวเล็ก ๆ คนนี้มากทีเดียว ทุกครั้งที่ผมได้ข่าวเด็กวัยรุ่นหนีออกจากบ้าน แล้วฆ่าตัวตายด้วยเฮโรอีน หรือกรรมวิธีอื่น ๆ ที่เจ็บปวดยิ่ง มันทำให้ผมคิดถึงนีโอมี่ เด็กตัวน้อย ๆ อายุ ๑๑ ขวบที่ผมรู้จัก และเผ่า

หวังว่า เส้นทางของเธอคงจะไม่สิ้นสุดลง
อย่างนั้น

อะไรบ้างหนอในโลกนี้ ที่จะช่วย
เยียวยา สิ่งที่เกิดร้ายทารุณ ภายใต้การเติบโต
อย่างไม่หยุดยั้งของโลกยุคนิวเคลียร์

น่าจะมีดอกไม้วิเศษสักชนิดหนึ่ง
ที่ทำให้คนเราเกิดความรักต่อกันอย่าง
แท้จริง...

สติเว่น, นีโอมี่, เดวิด, ไมเคิล, จีออยซ์,
วิลเลียม, แวนด้า, ทีน่า, คาร์ล... ฯลฯ เด็ก
อีกนับจำนวนเท่าไรในอเมริกาและกระทั่ง
ในประเทศไทยเรา ที่ตกอยู่ในอ้อมอกของกิติมี
ปีศาจที่มีได้สมครใจจะให้เกิดนรกแห่งนี้ขึ้น

ไซ มันเป็นนรก ที่ดวงวิญญาณซึ่ง
หลงทาง หลุดลอยเข้ามา โดยมีได้ตั้งใจ
“เราจะพยายามทำลายปีศาจที่สิงสถิตย์อยู่
ในดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์เหล่านี้... แต่ให้
ตายสิ มันก็ยังเวียนว่ายอยู่ในนรกอันนี้
อยู่ดี”

ข้อตกเตียงเหล่านี้ แม้บางครั้งเราจะ
ทำให้มันระเบิดออกเป็นเสียงหัวเราะในท้าย
ที่สุด เมื่อเราซื้อเบียร์มาดื่มด้วยกันหลังเลิก
งาน... แล้วเราจะทำอะไรได้นอกจากนี้เล่า

จับปูใส่กระด้ง

นิยายมากมายเล่าถึงเด็กซุกซน และเขาคือ
“ฮีโร่”ของเราทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นปีนรั้ว
พินน์ หรือตัวละครอันจรรจัดทั้งหลายของ
มาร์คทเว่น

ช่างน่าเสียดายจริง ๆ ที่เราเองกลับ
มองไม่เห็นความซุกซนของปีศาจที่ตาม
ล้างผลาญฮีโร่บ้าง ๆ เหล่านั้น ของเรา
สำหรับผม นิยายเหล่านั้นน่าจะเป็นเรื่องที่มี
ใหญ่ได้ศึกษากันให้มาก ๆ มิใช่บทเรียนที่
จะต้องสอบเอาคะแนน

หัวโหม่งแรกในโปรแกรมของผม มัน
ทำให้ผมรู้สึกตัวเองได้ละทิ้งจิตใจของ
ความเป็นเด็กไปเสียมากแล้ว แต่สำหรับใจ
แอน เธอซุกซนกับเด็ก ๆ เหล่านั้นได้อย่าง
น่าชื่นชม

น้อยครั้งมากที่เธอจะมีอารมณ์กับ
ความไม่อยู่กับร่องกับรอยของเด็กในความดู
แลของเรา

เธอร้องไห้ในการโต้ตอบกับเด็ก และ
ให้เหตุผลชนิดที่เด็กเข้าใจได้ง่าย และ
เธอไม่เคยแสดงอาการเบื่อหน่ายที่จะ
ต้องกระทำ หรือพูดในสิ่งที่ซ้ำแล้วซ้ำเล่า
เลย

“ครู ขา เดวิด เอาดินของฉันไป”

“เดวิด ถ้าเธอต้องการดินเพิ่มอีก
กรุณาเอาที่ถังนี้สิจะ อ ย่ารบกวนเพื่อน
นะ”

“เปล่า ผมเปล่า ผมเพียงแต่ขอดู” เด
วิดนึกเตียงแห่งยุค ไม่เคยลดละ

“คาร์ล อย่าฉีกกระดาษสิ ถ้าเธอ
ไม่ชอบรูปนั้น ก็วาดใหม่ได้”

“ทีน่า ถึงขยะอยู่ข้างหลังเธอนั้น ใจ
อย่าทิ้งของลงพื้นสิจ๊ะ”

โครม... เดวิดผลึกใครเข้าให้แล้ว “โอ...
อย่าร้องเลยนะ เดียวจะจัดการให้”

“เดวิด มานี้...” “ผมเปล่าผมลักเขา เขา
ล้มเอง ผมจะเอาดิน...”

“สติเว่น คนดีจ๊ะ นี่เธอยังไม่วาด
รูปดอกไม้ให้ฉันดูเลย หรือเธออยากวาด
อย่างอื่นก็ได้นะ”

“สติเว่น เขาไม่ยอมทำอะไรหรอก”

“เขาใจ เขาอะที่สุด...” “จี้ จี้ จี้ ทำไม
ว่าเขายังนั่งละ วิลเลียม”

“ครูขา รถไฟรูปร่างมันเป็นยังไงนะ...
มันยาว ๆ แล้วมีล้อมาก ๆ เหมือนตัวหนอน
ไซ้ใหม่”

“เฮ้ นี่แกดูนี่สิ จีออยส์ว่าอะไรไม่
รู้เรื่องเลย”

“แกอย่ามายุ่งกับฉันนะ แม่แกก็ทำ
อะไรไม่เป็นเหมือนกันแหละ”

“แม่แกก็เหมือนกัน”

และนี่ก็ถึงเวลาที่เราคณใดคนหนึ่งจะ
ต้องเข้าไปตัดสินคดีให้

ลักษณะที่คล้ายคลึงกันของเด็ก
เหล่านี้อันหนึ่งคือ ไม่สามารถทำสิ่งใดได้
นาน ๆ หรือไม่ก็เผลอทำงานชิ้นใดให้
เสร็จได้ พวกเขาจะขอเปลี่ยนจากกระดาษสี
ไปหาดินน้ำมัน หรือปั้นกระดาษ หรือทำ
หน้ากาก หน้าที่อันหนึ่งของเราคือพยายาม
ทำให้เขาเชื่อมั่นว่าเขาสามารถทำในสิ่งที่

เขาทำอยู่ให้เสร็จได้ บางครั้งก็ต้องกระ
โดดลงไปช่วย หรือไม่ก็ขอร้องแกมบังคับให้
ทำในสิ่งที่เขาได้เลือก

การลงไปช่วยเด็กคนใดคนหนึ่งใน
แต่ละครั้ง ก็มักจะมีผลสะท้อนต่อเด็กคนอื่น
เช่นกัน เราทั้งสองจึงต้องคอยวนเวียน
ไปหาคนแล้วคนเล่า เพื่อไม่ทำให้เขารู้สึกว่า
ได้รับการเอาใจใส่น้อยกว่าคนอื่น บางครั้ง
แค่เดินไปจับบ่า หรือจับหัว แล้วชมว่าเขา
กำลังทำในสิ่งที่งดงามมาก ๆ อยู่

บางคนก็พยายามลอกเลียนเพื่อนที่
นั่งใกล้ ๆ เราก็พยายามให้เขาทำในเรื่อง
เดียวกันเสียและให้เขาเปรียบเทียบถึงความ
ต่างกัน

เอ้า เอาอีกแล้ว คาร์ลร้องไห้ที่โต๊ะ
ดินน้ำมัน จีออยส์ปล่อยไฮออกมาทางมุมตัด
กระดาษ หรือไม่ก็อวิลเลียม เอาพู่กันตีหัว
เพื่อนที่นั่งใกล้เคียง

มันเป็นงานที่เหน็ดเหนื่อยมากกว่า
ที่ผมเคยสอนอนุบาลที่เมืองไทยหลาย
เท่า แต่มันได้สร้างความสุขสนทนและฮึก
เหิมในใจผมเป็นอย่างยิ่ง ต่างที่คู่ของเราจะ
ต้องคอยดูแลอีก๒๕คน ในขณะที่กำลังช่วย
เด็กคนหนึ่งอยู่ และต้องพร้อมที่จะไปช่วย
แก้ปัญหาให้อีกคนหนึ่งในทันทีทันใด

การที่เราต้องทำเช่นนี้ ก็เพื่อส่งเสริม
ให้เด็กเหล่านี้กล้าที่จะขอความช่วยเหลือ
กล้าที่จะขอผลงานให้คนอื่นดู พร้อมกัน
นั้นก็กล้าที่จะถามคำถามต่าง ๆ ที่เขาสนใจ
ไม่ว่ามันจะเกี่ยวกับสิ่งที่เขากำลังทำอยู่หรือ
ไม่ก็ตาม แต่ในเวลาเดียวกัน เราก็ต้อง
เตรียมวิธีการปฏิบัติและการตามนอกกลุ่มออก
ทาง จนขาดความสนใจในสิ่งที่เขาทำอยู่
ไปด้วย

เมื่อวันแรกผ่านไป ผมเองก็ไม่เข้าใจ
ว่าอะไรคือแรงบันดาลใจที่ทำให้ผมเกิด
ความรู้ในการปฏิบัติการณ์ครั้งนี้ นอกเหนือ
ไปจากการสังเกตใจแอนในระยะแรก ๆ
และที่แน่นอนคือความใจเย็นอย่างน่าประ
หลาดของใจแอน มันทำให้ผมทำงานได้
อย่างสบายใจและสนุกอย่างประหลาด
ผมลืมนึกว่า เด็กเหล่านี้ คือ เด็กที่
“มีปัญหา”